

Kristína Králiková

Šmátrala, M., Králik, J.: Obchodné zákonodarstvo a podnikanie v Slovenskej republike v rokoch 1939 – 1945

2. zv. Bratislava : Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie vied VEDA. 2010. 1032 s. ISBN 978-80-224-1116-5, ISBN 978-50-224-1117-2

V ostatných dňoch sa na pulty knižných predajní vydavateľstva Akadémie vied VEDA dostalo dielo dvoch vysokoškolských pedagógov z Akadémie Policajného zboru SR v Bratislave – doc. Šmátralu a prof. Králika, v ktorom sa vracajú do minulosti vojnovkej Slovenskej republiky s použitím netradičnej a originálnej optiky, analyzujúc terra incognita poznania našej nedávnej histórie. Ide o dvojzväzkové dielo „Obchodné zákonodarstvo a podnikanie v Slovenskej republike v rokoch 1939 – 1945.“

Autori na pomerne širokom priestore viac ako tisíc strán vyvinuli úprimné úsilie podať objektívnu a nestrannú správu o menej známej stránke existencie Slovenskej republiky v období druhej svetovej vojny. Sympatické na pohľade autorov je postupné odkrývanie nánosov politických a ideologických atavizmov viažucich sa na inkriminované obdobie v záujme hľadania a nájdenia živého pulzu slovenského podnikateľského prostredia a ekonomiky dobového štátu bez tradičných predsudkov a odsudzovania povojnovej doby až po dnešok. Prác renomovaných i náhodných historikov či politológov a politikov venovaných vojnovému slovenskému štátu je nepochybne nespočetné množstvo. Predmetom skúmania však boli a sú predovšetkým problémy politického, ideologického či vojenského charakteru. Nestranný pohľad na bežný život občana, hospodárstvo štátu a jeho priority vynútené hektickou dobou spravidla absentoval a dodnes absentuje. Dielo je akýmsi sprievodcom obchodnoprávnou legislatívou mladého štátu a jej odrazom v spoločenskej praxi. Čitateľ sa dozvie množstvo informácií o dobových prioritách kompetentných zložiek štátneho aparátu, širokom diapazóne spoločenských aktivít v oblasti podnikania v prostredí fatálne nastoleného vojnového stavu. Dozvie sa veľa o múdrych rozhodnutiach kompetentných ľudí i nekompetentnosti hlúpych a pyšných opojených mocou, o ktorej netušili, aká krátka je jej životnosť.

Na hodnotenom diele je práve sympatická orientácia autorov na takmer nepertraktované problémy dobou ťažko skúšanej spoločnosti, majúce svoj výrazný ekonomický a sociálny rozmer. Osobitnú pozornosť v kontinuite jej historického vývoja venovali aj tzv. židovskej otázke, ktorej dobové tragické riešenie razantne ovplyvnilo ekonomický priestor mladého štátu i sociálno-psychologické faktory determinujúce spoločenskú morálku.

Škoda, že vzhľadom na technické problémy i rozsah diela sa jeho súčasťou nestali pripravené registre, vecný i právnych predpisov, ktoré by uľahčili orientáciu v texte cteným čitateľom. Napriek tomu ide o produkt skúsenej dvojice autorov pozitívne dopĺňajúci biele miesta v mozaike poznania vlastnej minulosti.

*kpt. Mgr. Kristína Králiková
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra hraničnej a cudzineckej polície
e-mail: kristina.kralikova@minv.sk*